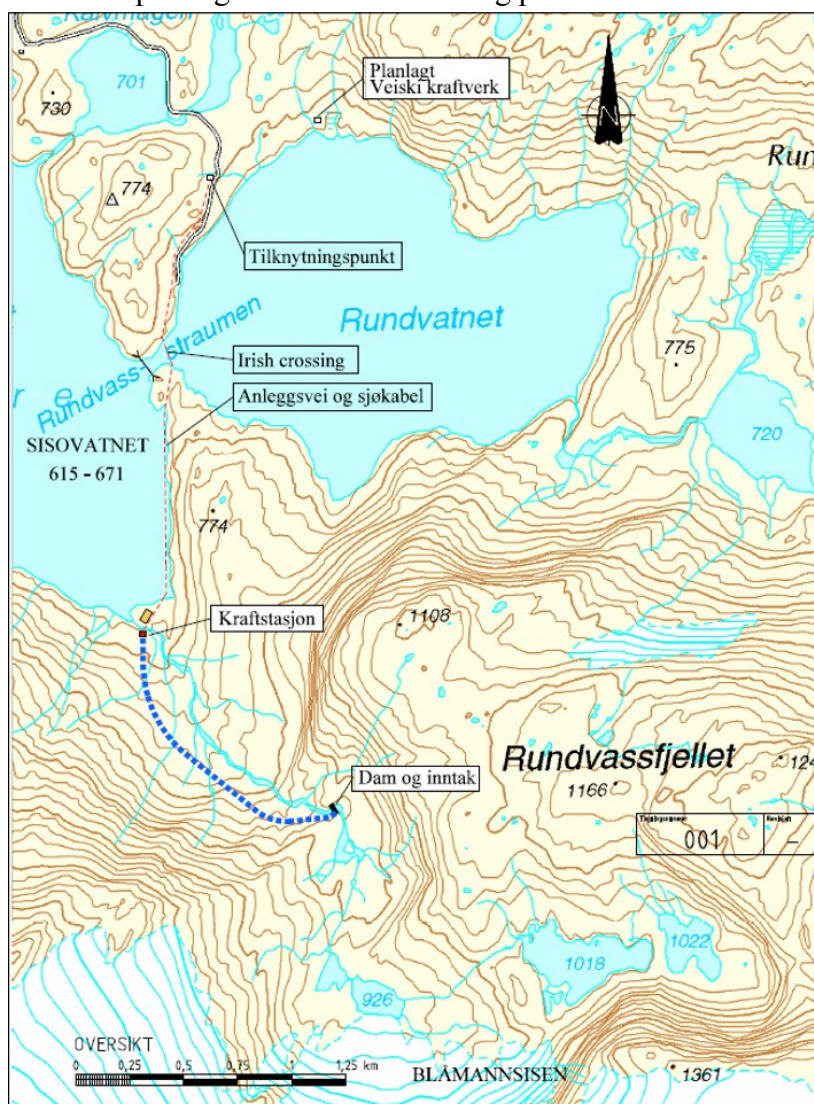

Blåmann kraftverk - Sørfold kommune

Bakgrunn

Veiski vannkraft DA søker konsesjon for å bygge Blåmann kraftverk, med tilhørende kraftlinjer. Blåmannelva er en breelv fra Blåmannsisen som renner mot nord-vest og inn i Sisovatnet. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,6 MW, med en årlig produksjon på 10 GWh (tilsvarende strømforbuket til ca. 500 husstander). Kraftverket vil produsere 1,6 GWh om vinteren, og 8,4 GWh om sommeren.

Inntaket blir en 30 m lang dam, og 3 m høy (se figur 1). Vannveien vil bli nedgravde og nesprengte rør, med en strekning på 1380 m og en bredde på 20 m. Det vil etableres en midlertidig anleggsvei langs rørtraseen. Kraftstasjonen vil ligge der den gamle anleggsveien krysser elva. Denne anleggsveien har blitt brukt til å hente ut masser til veibygging. Denne veien skal oppgraderes og kan brukes deler av året. Total lengde er på 1,3 km, ca 600m ligger under høyeste regulerte vannstand i Sisovatnet. Nettilknytningen vil bli en nedgravd jordkabel langs eksisterende anleggsvei og i strandsonen til sisomagasinet, hhv 1300 og 900 m. Det er planlagt en minstevannføring på 100 l/s fra 1.8-30.9 og 10 l/s resten av året.

Figur 1 viser prosjektskisse for Blåmann kraftverk

Problemstilling

Tabell 1. Oppsummering av konsesjonssøknadens vurdering av verdier i tiltaksområdet og konsekvens ved bygging av Blåmann kraftverk (sammenfattet av saksbehandler).

Fagtema	Dagens verdi	Konsekvens
Rødlistearter	Middels	Liten negativ
Plante- og dyreliv	Liten	Liten negativ
Fisk og ferskvannsorganismer	Liten	Liten negativ
Landskap og INON	Middels	Middels negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Liten	Ubetydelig
Reindrift	Middels	Middels negativ
Jord- og skogressurser	Liten	Ubetydelig
Ferskvannsressurser	Liten	Ubetydelig
Friluftsliv	Middels	Liten – middels negativ

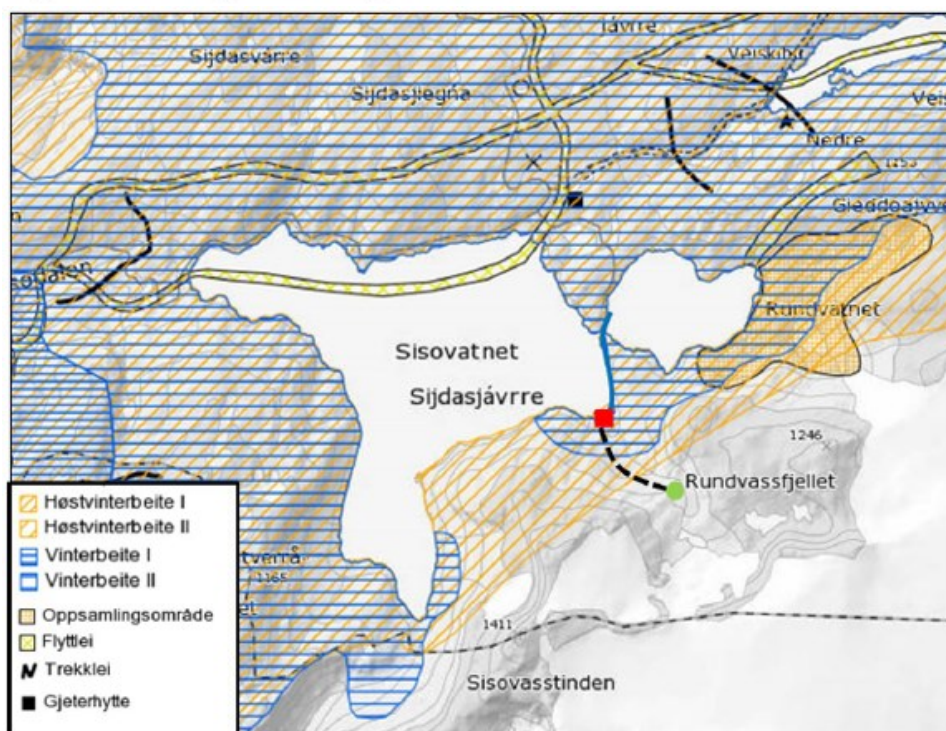
Figur 2 viser hvor inntaket er planlagt plassert.

Figur 3 viser deler av planlagt rørtrasè – i løsmasser og nedsprengt i fjell.

Figur 4 viser en av fossene i elva, i nedre del.

Figur 5 viser reinsens bruk av området.

Tabell 2. Potensielle rødlistearter i tiltaksområdet og influensområdet for Blåmann kraftverk.

Art	Status	Funksjon
Jerv	Sterkt truet (EN)	Leveområde
Jøkelstarr	Sårbar (VU)	Potensielt leveområde
Isssoleie	Nær truet (NT)	Leveområde
Fjellrype	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Dvergsyre	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Grannsildre	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Grynsildre	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Høyfjellsveronika	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Lapprøblom	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Snøsoleie	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Snøørve	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde
Smalstarr	Nær truet (NT)	Potensielt leveområde

Fra konsesjonssøknaden: «I influensområdet er det registrert flere rødlistede plantearter som er nær truet (NT). De er alle tilknyttet snøleier og fuktig jord. Det kan ikke utelukkes at noen av disse artene også finnes i planområdet.»

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak:

- Kraftstasjonen vil bli gitt arkitektonisk tilpasning til omgivelsene, også med hensyn på fargevalg, slik at den blir anonym i terrenget.
- Vannveien – rør i grøft – vil bli arrondert og revegetert med stedlig vegetasjon etter utbygging, slik at vegetasjonen på sikt blir mest mulig naturlig. Det vil bli lagt vekt på å begrense de arealmessige inngrepene i naturen mest mulig. Rørgatetraseen opp siste bratthenget mot inntaket gjøres smalere da denne bygges uten anleggsvei.
- Det legges opp til dialog med reindriftsnæringen under den videre planleggingen, slik at tiltakene som planlegges, kommer i minst mulig konflikt med reindriften i området.
- Minstevannføring tilsvarende 5-persentiler.
- Samiske kulturminner skal kartlegges.

Fylkeskommunens ansvarsområder

Kulturminner

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for. Alle kulturminner er imidlertid ikke registrert. Hvis det gis konsesjon for utbygging, vil det påligge utbygger en aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle treffe på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

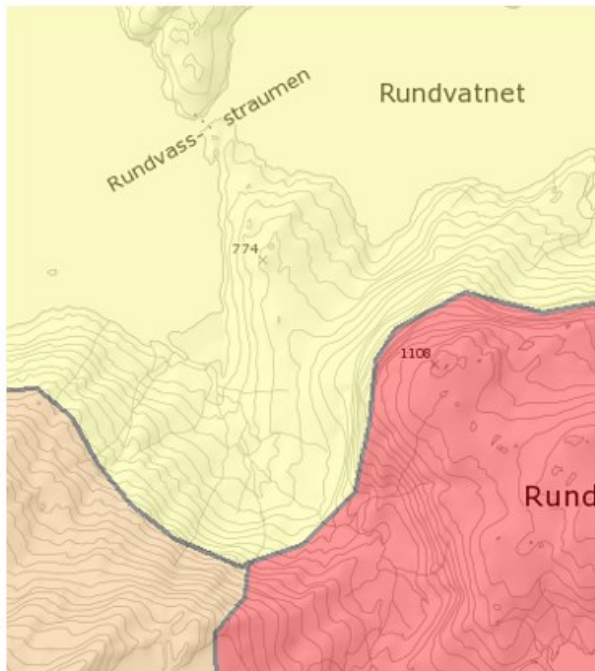
Planlagt tiltak vil berøre Blåmannelva (166-124-R). Vannforekomsten ligger i vannområde Nord-Salten. Miljømålet for vannforekomsten er *svært god* økologisk tilstand innen 2021. I følge vann-nett.no er det ingen risiko for at vannforekomsten ikke når miljømålet. Det er NVE som sektormyndighet som skal vurdere om de økologiske forholdene i vannforekomsten vil endres negativt som følge av kraftutbyggingen, og om miljømålet vil nås (vannforskriften §12).

Landskap

Øvre del av tiltaksområdet ligger innenfor landskapsområde Blåmannsisen, som er et brelandskap. Denne landskapstypen omfatter de store breene hvor hele området er dekket av brekappen, platåbreer, og større alpine høgfjellmassiv med brepreg. Det er lite eller ingen tekniske inngrep og landskapstypen fremstår med et gjennomgående sterkt naturpreg. Sammenlignet med lignende landskapstyper, er området vurdert å ha svært stor verdi.

Nedre del av tiltaket vil ligge innenfor landskapsområde Sisovatnet. Landskapstypen beskrives som et åpent dallandskap i høyfjellet over skoggrensen med et sterkt innsjøpreg. Landskapstypen er preget av tekniske inngrep som bygninger, vei- og ledningsnett og

regulerte vann. Sammenlignet med lignende landskapstyper, er området vurdert å ha middels verdi.

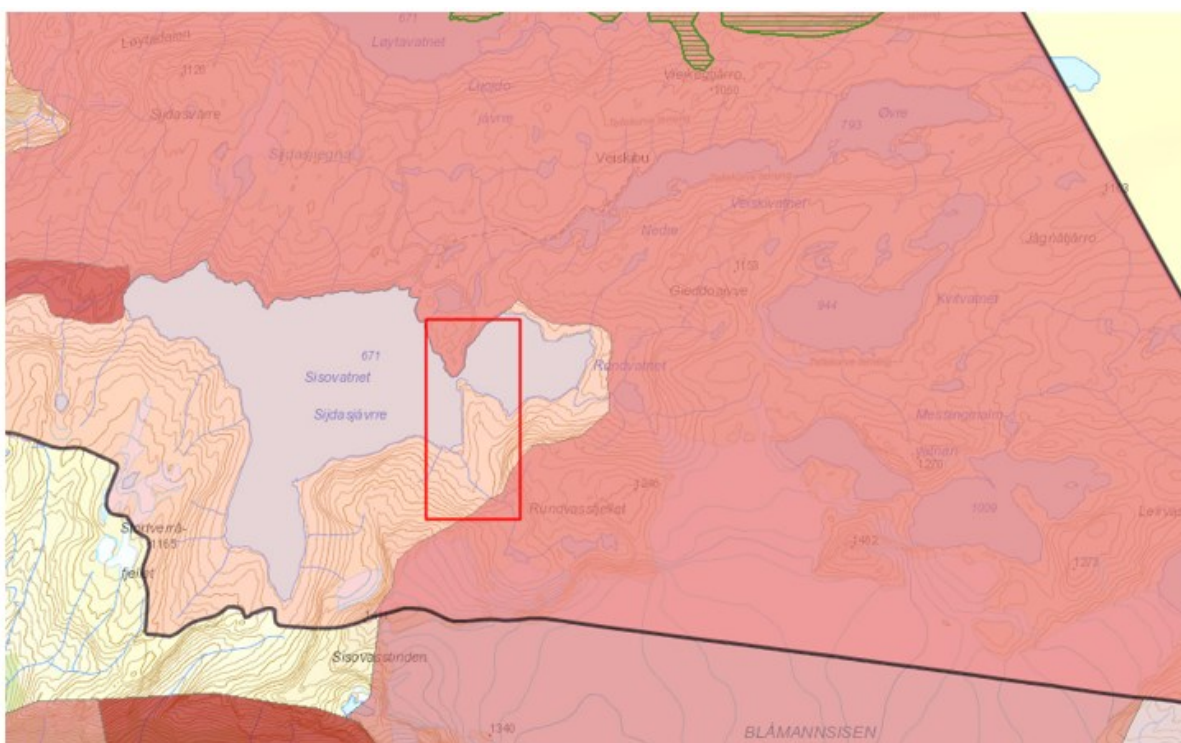
Figur 6 viser landskapsverdiene i tiltaksområdet. Rød farge tilsvarer svært stor verdi. Gul tilsvarer middels verdi, og oransje tilsvarer stor verdi. Tiltaket vil berøre landskap av svært stor og middels verdi.

Fra konsesjonssøknaden:

«Planlagt regulert elv er noe synlig på avstand, blant annet fra veien langs Sisovatnet og Sisodammen. Elva renner stort sett i relativt bratt terreng, med strykpartier og flere små fosser. De nederste 350 meterne renner elva noe roligere. Influensområdet er preget av flere ulike elementer med stort mangfold i form, farge og tekstur, da kontrasten mellom Blåmannsisen, elvedalen og Sisovatn med brefarge er stor. Naturen er i mindre grad dramatisk med avrundede fjell. Det er i dag få inngrep ved planlagt regulert elv. Kun Sisovatnet er regulert, og det er små tegn til tidligere småskala masseuttak. Derfor vil det planlagte kraftverket føre til økte inngrep i nærmest urørt natur.»

Friluftsliv

Inntaket og øvre del av rørgata vil etableres i et viktig friluftslivsområde, *Sisotind – Sisovatn – Veiski – Løyta*, registrert som et utfartsområde. Området benyttes til fiske, jakt og turgåing, og er et godt utgangspunkt for turer til Rago nasjonalpark, Blåmannsisen og Padjelanta nasjonalpark i Sverige. Det er ingen DNT-merkede ruter i området, men det er stier til blant annet Veiskibu ved Veiskivatnet, og det er mulig å sykle på anleggsveien til Sisovatnet, Rundvatnet og Løytavatnet.

Figur 7 viser det viktige friluftslivsområdet som tiltaket vil berøre. Rød firkant viser området hvor tiltaket er planlagt.

Kraftverkets konflikt med miljø og andre arealbruksverdier

Tabell 3. Oversikt over tematiske retningslinjer i småkraftplanen som vil berøres ved en utbygging av Blåmann kraftverk.

Tema	Aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Biologisk mangfold Issoleie (i nærheten av elva) Fjellrype (NT)	B2. Man skal være svært restriktiv med å gi tillatelse til tiltak dersom det er fare for at rødlistede arter i kategorien <u>nær truet (NT)</u> blir skadelidende.
Fisk Mulig gyteområde for røye	D7. I gyte og oppvekstområder for innlandsfisk skal man være <i>restriktiv</i> med å tillate utbygginger.
Landskap Inntaket vil etableres i et område av svært stor verdi.	F1. For områder i snaufjellet skal man <i>ikke tillate</i> utbygging som kan gi varige og irreversible skader på terrenget og landskapet. F2. For landskap av stor verdi skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygginger. <u>Årsak til fargeforandring:</u> Området har svært stor verdi, som tilsvarer <i>restriktiv</i> holdning.
INON	C3. Man skal være <i>svært restriktiv</i> med å gi tillatelse til tiltak som medfører en begrenset reduksjon i villmarkspregede INON-områder.
Rein Middels verdi. Vinter og høst vinterbeite for norsk rein.	E4. For øvrige områder for reindrift av middels verdi skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging av små vannkraftverk.

Sommerbeite for svensk rein.	
Friluftsliv <i>Sisotind-Sisovatn-Veiski –Løyta - viktig</i>	I3. For øvrige områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging og sekundærinngrep som reduserer verdien for friluftslivet.
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruks-verdier	Blåmann kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: <i>Ikke prioriterte</i> Ikke tillates: Utbyggingen planlegges i et område med viktige miljøverdier og det er betydelig risiko for at utbygging vil skape stor konflikt med disse verdiene. Avbøtende tiltak kan ikke fjerne eller redusere konflikten. Føre-var-prinsippet tilsier at utbygging ikke skal tillates.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger	
Positive samfunns-virkninger	Fylkesrådet vurderer at Blåmann kraftverk har liten samfunnsnytte. Blåmann kraftverk vil årlig bidra med ny fornybar energi tilsvarende 10 GWh, hvorav 1,6 GWh vil produseres om vinteren.
Vurdering Blåmann kraftverk	
Fylkesråden tilrår fylkesrådet å fremme innsigelse til Blåmann kraftverk. Kraftverket vil medføre negative konsekvenser for snaufjell, landskap av svært stor verdi, rødlistede arter, reinens beiteområder og inngrepsfrie naturområder. Av planlagt årlig produksjon vil svært lite produseres på vinteren, da det er størst behov for strøm. Fylkesråden mener at de positive konsekvensene knyttet til økt produksjon av fornybar energi, ikke vil veie opp for de negative konsekvensene, ettersom kraften vil bli produsert i en tid på året hvor det er redusert behov. Blåmann kraftverk vil ligge mellom Blåmannsisen (i sør), et UNESCO verdensarvområde (i øst, Sverige), Rago nasjonalpark (i nord) og en rekke kraftutbygginger (i vest). Inngrep, installasjoner og redusert vannføring i elva, vil redusere verdien på landskap og friluftsliv i området. Tiltaket vil også medføre tap av INON-områder, inkludert villmarkspreget natur (> 5 km fra tekniske inngrep). Tiltaket er planlagt i et sårbart høyfjellsområde i snaufjellet, hvor det kan ta opptil 50 år før nedgravde rørgater og anleggsveier gror igjen. Områdets nærhet til viktige verneområder gjør at det er sentralt å redusere eventuelle inngrep og sår i naturen til et minimum. For personer som ferdes på anleggsveien på nordsida av Sisovatnet og ser mot Blåmannsisen, framstår området som uberørt. Tiltaksområdet benyttes som høst og vinterbeite for Duokta reinbeitedistrikt. I tillegg er området sommerbeite for svensk rein. Sommerbeitene er særlig viktig for svenske samer fordi de ikke har tilgang på høyereliggende beiter andre steder. Det er registrert to rødlistede arter i tiltaksområdet, i tillegg viser tabell 2 at det er potensiale for langt flere. Det 20 meter brede og 1,3 km lange beltet som etableres i forbindelse med rørtraséen, i tillegg til en revegeteringsperiode på flere tiår, vil påvirke de rødlistede artene og beiteområder for reindrift. En utbygging av konsesjonsgitte Veiski kraftverk i samme periode vil føre til ytterligere konsekvenser.	